

• ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΤΕΥΧΟΣ 147 • 14ος ΧΡΟΝΟΣ • ΙΟΥΝΙΟΣ 2005
ΚΩΔ. 2181
• MONTHLY EDITION • NR. 147 • 14th YEAR • JUNE 2005
COD. 2181

ΔΡΑΣΗ

Εργατοϋπαλληλικό
Κέντρο
Αθήνας

E-mail: eka@otenet.gr

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ 2005

Η Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος εορτάζεται κάθε χρόνο στις 5 Ιουνίου και αποτελεί ένα από τα κύρια εργαλεία μέσω των οποίων ο Ο.Η.Ε προσπαθεί να εστιάσει την παγκόσμια προσοχή στα ζητήματα του Περιβάλλοντος και παράλληλα να ενθαρρύνει την πολιτική δράση.

Η Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος 2005 έχει ως κεντρικό της θέμα τις «Πράσινες Πόλεις».

Κάθε χρόνο επιλέγεται μία πόλη που αποτελεί το επίκεντρο του εορτασμού. Πέρσι ήταν η Βαρκελώνη. Εφέτος επελέγη το Σαν Φρανσίσκο, το οποίο θα φιλοξενήσει τις εκδηλώσεις που οργανώνει εκεί το Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα του Ο.Η.Ε. το U.N.E.P.

Τα θέματα της ατζέντας είναι:

- Η ανάδειξη της ανθρώπινης διάστασης των περιβαλλοντικών προβλημάτων,
- Η ενθάρρυνση των πολιτών ώστε αυτοί να γίνουν φορείς της βιώσιμης και ισότιμης ανάπτυξης,
- Η κατανόηση του γεγονότος ότι οι ανθρώπινες κοινότητες παίζουν καθοριστικό ρόλο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων του περιβάλλοντος μέσω της αλλαγής συμπεριφοράς και επιλογών,
- Η συνεργασία ανάμεσα στους λαούς για ένα ασφαλέστερο και ευημερούν μέλλον.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καθιερωθεί η Πράσινη Εβδομάδα που είναι αφιερωμένη στο Περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτής θα υπάρξουν συναντήσεις, εκδηλώσεις και διάφορα γεγονότα με σκοπό την ανάδειξη των θεμάτων που αφορούν στο περιβάλλον και στόχο την ανάδειξή τους με σύμμαχο τον πολίτη.

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

• Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος 2005 • Ο αντίκτυπος του θορύβου στην εργασία • Διεθνές Φεστιβάλ ECOCINEMA

IN THIS ISSUE

• World Environment Day 2005 • The Impact of Noise at Work • International Festival ECOCINEMA

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗ

Ο αντίκτυπος του θορύβου στην εργασία

Η έκθεση σε θόρυβο κατά την εργασία μπορεί να προκαλέσει βλάβη στην υγεία των εργαζομένων. Η γνωστότερη επίπτωση του θορύβου στην εργασία είναι η απώλεια της ακοής, πρόβλημα που παρατηρήθηκε σε χαλκουργούς το 1731. Ο θόρυβος μπορεί επίσης να οξύνει το άγχος και να αυξήσει τον κίνδυνο ατυχημάτων.

Διαταραχές της ακοής

Οι διαταραχές της ακοής μπορεί να οφείλονται σε μηχανική παρεμπόδιση της διαβίβασης του ήχου στο έσω ους (βαρηκοΐα αγωγιμότητας) ή σε καταστροφή των τριχωτών κυττάρων στον κοχλία, μέρος του έσω ωτός (νευροαισθητήρια βαρηκοΐα). Σπανίως μπορεί επίσης να προκληθεί βαρηκοΐα από διαταραχές της κεντρικής ακουστικής επεξεργασίας (όταν επηρεάζονται τα ακουστικά κέντρα του εγκεφάλου).

Θορυβογενής απώλεια της ακοής

Η θορυβογενής απώλεια της ακοής είναι η συνηθέστερη επαγγελματική ασθένεια στην Ευρώπη, καθώς αντιστοιχεί περίπου στο ένα τρίτο του συνόλου των επαγγελματικών ασθενειών, συνηθέστερη από τα δερματικά και τα αναπνευστικά προβλήματα⁽¹⁾.

Η θορυβογενής απώλεια της ακοής οφείλεται συνήθως σε παρατεταμένη έκθεση σε δυνατό θόρυβο. Το πρώτο σύμπτωμα είναι συνήθως η αδυναμία να γίνουν αντιληπτοί ήχοι υψηλής συχνότητας. Εάν το πρόβλημα του υπερβολικού θορύβου δεν αντιμετωπιστεί, η ακοή χειροτερεύει και τα συμπτώματα επεκτείνονται και στις χαμηλότερες συχνότητες. Συνήθως, το πρόβλημα αυτό αφορά και τα δύο αυτιά. Η θορυβογενής απώλεια της ακοής είναι μόνιμη.

Απώλεια της ακοής μπορεί να επέλθει και χωρίς μακροπρόθεσμη έκθεση. Ακόμη και σύντομης διάρκειας θόρυβος παλμικού χαρακτήρα (ακόμη και ένα μόνον οξύ ερέθισμα), όπως ένας πυροβολισμός ή ο ήχος του πιστολιού καρφώματος μπορεί να έχει μόνιμες επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων της απώλειας ακοής και συνεχών εμβοών. Τα παλμικά ηχητικά ερεθίσματα μπορούν επίσης να προκαλέσουν τη ρήξη του τυμπάνου, γεγονός επώδυνο αλλά ιάσιμο.

Εμβοές

Οι εμβοές είναι μία αίσθηση κουδουνίσματος, σφυρίγματος ή έντονου θορύβου στα αυτιά. Η υπερβολική έκθεση στο θόρυβο αυξάνει τον κίνδυνο εμβοών. Εάν ο θόρυβος είναι παλμικός (π.χ. έκρηξη), ο κίνδυνος μεγαλώνει σημαντικά. Οι εμβοές ενδέχεται να αποτελούν την πρώτη ένδειξη βλάβης της ακοής από την έκθεση σε θόρυβο.

Θόρυβος και χημικές ουσίες

Ορισμένες επικίνδυνες ουσίες είναι ωτοτοξικές (κυ-

ριολεκτικά «δηλητηριάζουν το αυτί»). Οι εργαζόμενοι που εκτίθενται σε ορισμένες από αυτές τις ουσίες και παράλληλα σε δυνατό θόρυβο φαίνεται ότι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να εμφανίσουν προβλήματα ακοής σε σχέση με εκείνους που εκτίθενται είτε σε θόρυβο είτε σε επικίνδυνες ουσίες ξεχωριστά.

Αυτή η συνεργία παρατηρείται ιδίως μεταξύ του θορύβου και ορισμένων οργανικών διαλυτών, συμπεριλαμβανομένων του τολουόλιου, του στυρένιου και του δισουλφιδίου του άνθρακα. Οι εν λόγω ουσίες είναι πιθανό να χρησιμοποιούνται σε θορυβώδη περιβάλλοντα, σε κλάδους όπως η βιομηχανία πλαστικών, η τυπογραφία και η βιομηχανία παρασκευής χρωμάτων και βερνικιών.

Θόρυβος και έγκυες εργαζόμενες

Η έκθεση των εγκύων εργαζομένων σε υψηλά επίπεδα θορύβου στο χώρο εργασίας μπορεί να έχει επιπτώσεις στο έμβρυο. «Η παρατεταμένη έκθεση σε δυνατό θόρυβο μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση της πίεσης του αίματος και σε κόπωση. Από πειραματικά στοιχεία προκύπτει ότι η παρατεταμένη έκθεση του εμβρύου σε δυνατό θόρυβο κατά την εγκυμοσύνη ενδέχεται να έχει αργότερα επιπτώσεις στην ακοή και ότι οι χαμηλές συχνότητες είναι πιθανότερο να προξενήσουν βλάβη»⁽²⁾.

Οι εργοδότες υποχρεούνται να αξιολογήσουν τη φύση, το βαθμό και τη διάρκεια της έκθεσης των εγκύων εργαζομένων στον θόρυβο⁽³⁾ και σε περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος για την ασφάλεια και την υγεία της εργαζόμενης ή για αντίκτυπο στην εγκυμοσύνη, ο εργοδότης υποχρεούται να προσαρμόσει τις συνθήκες εργασίας των εγκύων, ώστε να αποφεύγεται η έκθεση. Πρέπει να αναγνωριστεί ότι η χρήση μέσων ατομικής προστασίας από τη μητέρα δεν προστατεύει το έμβρυο από φυσικούς κινδύνους.

Αυξημένος κίνδυνος ατυχημάτων

Η σχέση μεταξύ θορύβου και ατυχημάτων αναγνωρίζεται στην «οδηγία για το θόρυβο»⁽⁴⁾, η οποία προβλέπει ότι η σχέση αυτή πρέπει να εξετάζεται σαφώς στο πλαίσιο της αξιολόγησης των κινδύνων από το θόρυβο.

Ο θόρυβος μπορεί να οδηγήσει σε ατυχήματα με τους εξής τρόπους:

- *δυσχεραίνοντας την προσπάθεια των εργαζομένων να ακούσουν και να κατανοήσουν ομιλία και σήματα,*
- *καλύπτοντας τον ήχο του επικείμενου κινδύνου ή των προειδοποιητικών σημάτων (π.χ. σήμα ότι όχημα κινείται με την όπισθεν),*
- *αποσπώντας την προσοχή των εργαζομένων, όπως των οδηγών,*

- συμβάλλοντας στο άγχος στην εργασία, γεγονός που αυξάνει την εργασιακή φόρτιση και μέσω αυτής την πιθανότητα σφαλμάτων.

Παρεμπόδιση της προφορικής επικοινωνίας

Η αποτελεσματική επικοινωνία στο χώρο εργασίας είναι αναγκαία, είτε πρόκειται για εργοστάσιο, εργοτάξιο, τηλεφωνικό κέντρο ή σχολείο. Η καλή προφορική επικοινωνία⁽⁵⁾ προϋποθέτει επίπεδο ήχου στο αυτί του ακροατή τουλάχιστον 10 dB υψηλότερο από το επίπεδο του περιβάλλοντος θορύβου.

Συχνά αντιλαμβανόμαστε τον περιβάλλοντα θόρυβο ως σημαντικό εμπόδιο στην προφορική επικοινωνία, ιδίως εάν:

- υπάρχει συχνά περιβάλλον θόρυβος,
- ο ακροατής πάσχει ήδη από ελαφρά απώλεια της ακοής,
- η ομιλία γίνεται σε γλώσσα διαφορετική από τη μητρική γλώσσα του ακροατή, ή
- η σωματική ή ψυχική κατάσταση του ακροατή επηρεάζεται από ασθένεια, κόπωση ή αυξημένο φόρτο εργασίας υπό πίεση χρόνου.

Ο αντίκτυπος αυτής της κατάστασης για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία ποικίλλει ανάλογα με το εργασιακό περιβάλλον. Για παράδειγμα:

- ο περιβάλλον θόρυβος μπορεί να αναγκάσει ένα δάσκαλο να υψώσει τη φωνή του, προκαλώντας προβλήματα στις φωνητικές του χορδές.
- μια προφορική οδηγία μπορεί να μη γίνει κατανοητή από κάποιο οδηγό ή χειριστή κινητής μονάδας σε εργοτάξιο, λόγω του περιβάλλοντος θορύβου, με αποτέλεσμα να συμβεί ατύχημα.

Άγχος

Άγχος στην εργασία δημιουργείται όταν οι απαιτήσεις του εργασιακού περιβάλλοντος υπερβαίνουν την ικανότητα των εργαζομένων να τις αντιμετωπίσουν (ή να τις ελέγξουν)⁽⁶⁾. Υπάρχουν πολλοί (αγχογόνοι) παράγοντες υπεύθυνοι για το άγχος στην εργασία και σπάνια αυτό οφείλεται σε έναν μόνον παράγοντα.

Το φυσικό εργασιακό περιβάλλον μπορεί να αποτελέσει πηγή άγχους για τους εργαζόμενους. Ο εργασιακός θόρυβος, ακόμη και αν δεν είναι τέτοιου επιπέδου, ώστε να απαιτείται η λήψη μέτρων πρόληψης της απώλειας της ακοής, μπορεί να συνιστά αγχογόνο παράγοντα (π.χ. το συνεχές κουδούνισμα τηλεφώνου ή ο μόνιμος βόμβος του κλιματιστικού), αν και συνήθως συνδυάζεται με άλλους παράγοντες.

Το πώς επηρεάζει ο θόρυβος τα επίπεδα άγχους των εργαζομένων εξαρτάται από έναν περίπλοκο συνδυασμό παραγόντων, μεταξύ των οποίων:

- η φύση του θορύβου, συμπεριλαμβανομένης της έντασης, της συχνότητας και της προβλεψιμότητάς του,
- η πολυπλοκότητα της εργασίας που εκτελεί ο εργαζόμενος, για παράδειγμα οι ομιλίες άλλων μπορεί να

αποτελούν παράγοντα άγχους όταν κάποιος εκτελεί εργασία που απαιτεί αυτοσυγκέντρωση,

- το επάγγελμα του εργαζομένου (π.χ. στους μουσικούς μπορεί να προκληθεί εργασιακό άγχος ως αποτέλεσμα της ανησυχίας για τον κίνδυνο απώλειας της ακοής τους),
- ο ίδιος ο εργαζόμενος. Επίπεδα θορύβου που σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να συμβάλλουν στην πρόκληση άγχους, ιδίως όταν ο εργαζόμενος είναι κουρασμένος, άλλες φορές μπορεί να είναι ακίνδυνα.

Νομοθεσία

Το 2003 εγκρίθηκε η οδηγία 2003/10/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των ελάχιστων προδιαγραφών Υγείας και Ασφάλειας για την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (θόρυβος). Η οδηγία αυτή πρέπει να έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών πριν από τις 15 Φεβρουαρίου 2006⁽⁷⁾.

Στο άρθρο 5 παράγραφος 1 της οδηγίας ορίζεται ότι λαμβάνοντας υπόψη την τεχνική πρόοδο και τα διαθέσιμα μέτρα ελέγχου του κινδύνου στην πηγή, «οι κίνδυνοι που προκύπτουν από την έκθεση στο θόρυβο πρέπει να εξαλειφονται στην πηγή προέλευσής τους ή να περιορίζονται στο ελάχιστο». Η οδηγία ορίζει επίσης ως νέα ημερήσια οριακή τιμή έκθεσης τα 87 dB(A).

- (1) Στοιχεία δημοσιευμένα στην έκδοση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία «Data to describe the link between OSH and employability» (Στοιχεία για την περιγραφή της σχέσης μεταξύ της EAY και της απασχολησιμότητας) 2002, ISBN 92-95007-66-2.
- (2) Ανακοίνωση της Επιτροπής για τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εκτίμηση των χημικών, φυσικών και βιολογικών παραγόντων και των μεθόδων παραγωγής που θεωρείται ότι περιλαμβάνουν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία των εγκύων, λεχώνων ή γαλουχουσών εργαζομένων (Οδηγία 92/85/ΕΟΚ του Συμβουλίου).
- (3) Οδηγία 92/85/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19ης Οκτωβρίου 1992 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων.
- (4) Οδηγία 2003/10/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 2003 περί των ελάχιστων προδιαγραφών υγείας και ασφάλειας για την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (θόρυβος).
- (5) Όπου ο ακροατής αντιλαμβάνεται το 90% των συλλαβών και το 97% των προτάσεων.
- (6) Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, Research on workrelated stress (Έρευνα για το εργασιακό άγχος) 2000.
- (7) Σε αντικατάσταση της οδηγίας 86/188/ΕΟΚ.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ECOCINEMA

Αθήνα, 2-7 Ιουνίου 2005 Πολυχώρος «ΑΘΗΝΑΪΣ», ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ

Το ECOCINEMA (www.ecocinema.gr) είναι το πρώτο Φεστιβάλ Περιβαλλοντικού Κινηματογράφου στη Μεσόγειο και στα Βαλκάνια που διοργανώνεται από το Διεπιστημονικό Ινστιτούτο Περιβαλλοντικών Ερευνών (Δ.Ι.Π.Ε.). Μετά τις πολύ επιτυχημένες διοργανώσεις στη Ζάκυνθο (2001, 2002) και στη Ρόδο (2003, 2004) φέτος το ECOCINEMA θα πραγματοποιηθεί στην **Αθήνα**, στον πολυχώρο «**ΑΘΗΝΑΪΣ**», στον Βοτανικό.

Το Φεστιβάλ με το διαγωνιστικό του τμήμα έχει στόχο:

- να αποτελέσει μια εκδήλωση πολιτιστικού χαρακτήρα η οποία να ενισχύει τον διάλογο και τον προβληματισμό γύρω από τα ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος.
- να ενθαρρύνει και να ενισχύσει τους δημιουργούς και τους επιστήμονες που ασχολούνται με οπτικοακουστικές παραγωγές στον τομέα της οικολογίας και του περιβάλλοντος.
- να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις, ώστε ο εκάστοτε τόπος του Φεστιβάλ, να είναι και τόπος προβολής και προώθησης των οπτικοακουστικών προϊόντων, ιδιαίτερα στην ΕΕ, τα Βαλκάνια και τη Μεσόγειο.

Το Φεστιβάλ ECOCINEMA περιλαμβάνει:

ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Με ταινίες ντοκυμαντέρ και μυθοπλασίας, μικρού και

μεγάλου μήκους, πρόσφατης παραγωγής από όλες τις χώρες του κόσμου. Οι συμμετέχοντες διαγωνίζονται για τα βραβεία που απονέμει η διεθνής κριτική επιτροπή, ενώ η προβολή και η ένταξη στο πρόγραμμα του Φεστιβάλ (ή και άλλων εκδηλώσεων) αποφασίζονται από τον φορέα που έχει την ευθύνη της διοργάνωσης.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ

Με ελληνικές και ξένες ταινίες που διακρίνονται για την επιστημονική τους αρτιότητα, την τεκμηρίωση που προσφέρουν σε κάποιο συγκεκριμένο θέμα, ή για την αξία του ρεπορτάζ με βάση το οποίο έγινε η συγκεκριμένη παραγωγή.

ΕΙΔΙΚΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

Με αναφορά στο έργο γνωστών Ελλήνων και ξένων δημιουργών ή/και με ολοκληρωμένη παρουσίαση θεματικών ενοτήτων με παράλληλες συζητήσεις. Στο φετινό πρόγραμμα, θα υπάρχουν ειδικά αφιερώματα (Παντελής Βούλγαρης, Eric Rohmer, Werner Herzog) με το αντίστοιχο υλικό (κείμενα, φωτογραφίες κτλ) και κινηματογραφικές ταινίες. Στα αφιερώματα αυτά συμμετέχουν, εκτός από τους κινηματογραφιστές, μέλη περιβαλλοντικών οργανώσεων, εκπρόσωποι του επιστημονικού κόσμου, στελέχη επαγγελματικών φορέων, πολίτες των τοπικών κοινοτήτων κτλ.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ

Η διεξαγωγή του φεστιβάλ συμπίπτει με την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος. Με την ευκαιρία αυτής της επετείου, το ECOCINEMA σε συνεργασία με την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Διεύθυνση Περιβάλλοντος) θα οργανώσει ειδικές προβολές με ταινίες που απευθύνονται στο ευρύ κοινό και έχουν ως στόχο την ευαισθητοποίηση των πολιτών και την προβολή θετικών παραδειγμάτων. Παράλληλα, και με τη συνεργασία της Πανελληνίας Ένωσης Εκπαιδευτικών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΠΕΕ-ΚΠΕ) θα οργανωθούν επισκέψεις τμημάτων σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις προβολές των ταινιών, με συζήτηση και προτάσεις για δημιουργική παρέμβαση του σχολείου στην αειφορική ανάπτυξη. Το σύνολο αυτής της ενότητας θα τεθεί υπό το πλαίσιο της ειδικής εβδομάδας GREEN WEEK που οργανώνεται στο ίδιο διάστημα από την Επιτροπή.

ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Στο πλαίσιο της Green Week η ΕΕ προγραμματίζει σειρά εκδηλώσεων με θέμα ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (URBAN GREEN DAYS). Η διοργάνωση του φεστιβάλ προσφέρει μια σημαντική ευκαιρία στην πόλη που θα το φιλοξενήσει ώστε να παρουσιαστεί το θέμα και μέσα από τον κινηματογράφο. Στην ειδική ενότητα του φετινού ECOCINEMA θα προβληθούν ταινίες με θέμα την πόλη και θα γίνουν παρουσιάσεις και συζητήσεις.

Ιδιοκτήτης: ΕΚΑ • Εκδότης: Γρηγόρης Φελώνης Πρόεδρος ΕΚΑ • Την «ΔΡΑΣΗ» επιμελείται η υπεύθυνη του Τμήματος Περιβάλλοντος και Διεθνών Σχέσεων **Δρ Χριστίνα Θεοχάρη**. • Τιμή Τεύχους 0.5 €

Διάθεση: ΕΚΑ, Γ' Σεπτεμβρίου 48B, 104 33 ΑΘΗΝΑ, Τηλ. 210 88 36 917, 210 88 41 818, FAX: 210 88 39 271

Επιτρέπεται η χωρίς άδεια αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή μέρους του φυλλαδίου, με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.